

ВНЕСОК ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ У ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЄ БЮДЖЕ- ТНИЙ ПРОЦЕС

Значний потенціал у розвитку нормативно-правової бази, що регламентує участь громадськості у бюджетному процесі, зберігається в органах місцевого самоврядування. Їхня унікальна роль у цій сфері полягає насамперед у тому, що вони спроможні забезпечити диференційований підхід до регламентування бюджетного процесу з урахуванням як відмінних запитів на участь у бюджетному процесі, що спостерігається у різних адміністративно-територіальних одиницях, так і різних можливостей органів місцевого самоврядування щодо залучення громади до ухвалення управлінських рішень у бюджетній сфері. На наше переконання, необхідною умовою формування якісної нормативно-правової бази, спрямованої на забезпечення належної участі населення у процесі бюджетотворення є гармонійне поєднання законодавчих актів, дія яких поширюється на усю територію держави та рішень органів місцевого самоврядування, спрямованих на вирішення місцевих проблем.

В Тернополі значна частина важливих питань планування видатків міського бюджету врегульовано Статутом територіальної громади міста Тернополя. Основні положення Статуту, що регламентують бюджетний процес на рівні міста полягають у такому:

– від початку складання бюджету до затвердження звітів про їх виконання бюджетний процес проходить під контролем міської ради, що дисциплінує роботу всіх органів управління, які пов'язані з бюджетним процесом (стаття 6.6. Пункт 2);

– проект бюджету міста складається фінансовим органом за участю інших управлінь та відділів міської ради і подається на розгляд виконавчого комітету міської ради. Виконавчий комітет схвалений проект бюджету подає на затвердження міській раді (стаття 6.6. Пункт 2);

– проект міського бюджету підлягає обов'язковому оприлюдненню шляхом його розміщення на офіційному сайті міської ради в розділі «Бю-

джет міста» та публікації в офіційному виданні міської ради не пізніше, ніж за 20 днів до його розгляду у міській раді (стаття 6.6. Пункт 4);

– міський бюджет затверджується рішенням міської ради в терміни, встановлені діючим законодавством. Рішення про затвердження міського бюджету міста з усіма додатками підлягає обов’язковому розміщенню на офіційному сайті міської ради в розділі “Бюджет міста” не пізніше, ніж 5 днів після його затвердження та оприлюднення шляхом його публікації в офіційному виданні міської ради (стаття 6.6. Пункт 5);

– з метою інформування громади міста про положення проекту міського бюджету й одержання зауважень і пропозицій від членів територіальної громади міська рада обов’язково проводить бюджетні слухання до винесення проекту бюджету міста на сесію міської ради (стаття 6.6. Пункт 8);

– кошти міського бюджету використовуються для задоволення потреб територіальної громади. Усім жителям Тернополя гарантується безоплатний доступ до одержання послуг, які фінансуються за рахунок коштів міського бюджету. Якість послуг, що безоплатно надаються жителям міста, повинна відповідати встановленим стандартам (стаття 6.7. Пункт 1) [1].

Таким чином, в Статуті визначено, що розробляє бюджет міста міська рада відповідно до законів України, Бюджетного кодексу України та цього Статуту. При цьому зазначено, що самостійність бюджету міста гарантується власними та закріпленими за ним законом на стабільній основі загальнодержавними доходами, а також правом самостійно визначати напрями використання бюджетних коштів відповідно до законодавства. Відповідно до положень Статуту, планування міського бюджету здійснюється виконавчим органом міської ради. При цьому чітко вказано, що втручання державних органів у процес формування, затвердження та виконання бюджету міста не допускається, за винятком випадків, передбачених законом.

Статут територіальної громади міста Тернополя містить низку важливих норм, що сприятимуть забезпеченню прозорості процесу планування видатків міського бюджету. Так, Статут містить положення, відповідно до якого, з метою інформування громади міста про положення проекту міського бюджету й одержання зауважень і пропозицій від членів територіальної громади міська рада обов’язково проводить бюджетні слухання до

винесення проекту бюджету міста на сесію міської ради. Оголошення про проведення бюджетних слухань завчасно розміщується на головній сторінці офіційного сайту Тернопільської міської ради та доводиться до відома громадськості міста. Усі зауваження та пропозиції, які вносяться за результатами бюджетних слухань, підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування, зокрема профільним виконавчим органом та постійними комісіями міської ради. Дотримання цієї норми дасть змогу активізувати участь громадськості у бюджетному процесі та сприятиме врахуванню потреб територіальної громади при визначенні пріоритетів витрачання бюджетних коштів.

Важлива роль у вирішенні проблем залучення громадськості до бюджетного процесу має розвиток нормативно-правової бази, що регламентує оприлюднення важливої інформації, зокрема, за допомогою нормативно-правових актів місцевої дії. Як зазначалося вище, частина відносин, що стосуються прозорості міського бюджету врегульовано у Статуті територіальної громади міста Тернополя. Регулювання механізму оприлюднення інформації на обласному рівні має свої особливості. Повноваження у бюджетному процесі на цьому рівні розмежовано між обласною радою, обласною державною адміністрацією та іншими органами державного управління. При цьому переважна частина функцій щодо формування та виконання бюджету зосереджена в органах державного управління. За обласною радою закріплено повноваження розглядати та затверджувати обласний бюджет, вносити до нього зміни, а також забезпечувати контроль за його виконанням. Ефективна реалізація цих повноважень неможлива без належної прозорості бюджетного процесу. Оскільки в цьому випадку є ризику того, що депутати обласної ради володітимуть недостатньою або ж недостовірною інформацією, що стосується бюджету. Крім того, не належне інформування громадськості про обласний бюджет слугує перешкодою для формування адекватної громадської думки, яка, зокрема, має враховуватися депутатами обласної ради.

Література:

1. Статут територіальної громади міста Тернополя. Затверджений рішенням міської ради від 19.05.2011 р. №6/8/10 [Електронний документ] : Режим доступу : <http://www.rada.te.ua/laws/view/4540>.